

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צו.

עין משפט נר מצוה

נ א מ"י פ"ח מהל'
מאלכות אסורות הל"ז
סמך לאחין קלט טו"ע
יו"ד ט"י ס"ה טע"ח:
נ ב מ"י ש"ס ה"ג:
נ ג ב מ"י ש"ס ה"ג:
נ ד מ"י ש"ס ה"ג [א] ב
נ ה ד מ"י ש"ס ה"ג [א] ב
טו"ע י"ד ט"י ק
סע"ף א בחגי"ג:

רבינו גרשום

בר פיולי גרסין וקא מנכר
אטמא קא מנכר הירך מגיד
הנשה חוייה דקא גייס.
כלומר שהיה גוממו עם
השופי ולא מחטט אחריו:
דאורי לך כ"י יהודה אורי
לך. כלומר דחויין דמיקל
דאמר כדי לקיים בו מצות
השופי ולא מחטט אחריו:
מאי דשקיל בר
פיולי דאורייתא כלומ' מה
דשקיל בר פיולי אסור מן
התורה לר' יהודה מכלל
דשייר בו' כלומר מכלל
דמאי דשייר אסור מדרבנן
לר' יהודה ואלא דאורי ליה
דלא היה מחטט אחריו
אלא היה גוממו כמאן
אורי ליה כיון דמאי דשייר
אסור מדרבנן כמאן אורי
ליה: לא אסרה תורה אלא
שעל הכף בלבד. כלומר
שעל השופי בלבד לאפוקי
סוף הגיד שחון לשופי
שמותר מדאורייתא:

ולא מהדרין במביעות עינא. תימה דשאני התם דחשדין ליה
דילמא משקר שאניה שלו דהא לזרצא מרבנן מהדרין
בטביעות עינא וי"ל דהכא מיירי בטביעות עין כל דהו והא דמהדרין
לזרצא מרבנן בטביעות עינא (ט) דהיינו בטביעות עין גמור דכל
הני אמוראי דהכא לא היה להם
טביעות עין גמור דאי לאו הכי מה
היה להם לישאל אי הווי ידעי זודאי
לא הווי מסופקים כלל:

פלוני דהאי סימניה והאי סימניה קמ"פ נפשא לא קמ"פנין איה.

וה"ל והלא משיאין אשה על פי
סימנים להך ליטנא דלמר רבא
סימנין דאורייתא צ"ל בתרא דיבמות
(דף קג.) ואם לאחר שנשאת זכור עדים
שזינתה קטלינן לה דסמנין אסימנין
להחזיקה בחזקת אשת איש מן השני
ואפילו נתברר ע"י עדים שזעלה
הראשון כבר היה מת בשעת הזנות
ולא אמרינן שמה זעלה היה חי
בשעת קידושיה ואין קידושיה קדושין
וי"ל דכתיב הלא גוונא נמי לא סמנין
אסימנין למיקטלה ולהחזיקה באשת
איש מן השני אלא אמרינן שמה היה חי
בזעלה ולא הווי קידושיה קדושין וכן
אם נשאת על פי עד אחד וזינתה לא
קטלינן לה אע"פ שזעלה הראשון נודע
שהיה מת כבר בשעת הזנות ולא
לכל דבר מהימנין ליה דאין האחין
יורדים למלה על פיו וגם ארסה
אסורה וה"ל והיאך מחזירין שטר חוב
בסימנים והא אי אמו סהדי ואמרי
פלוני דהאי סימניה והאי סימניה ליה
מפלוני לא מפקין וי"ל דלא דמי
(ט) שטר שאין אדם מוחזק בו שיאמר
שלי הוא מהדרין שפיר אכל ממון
שצד העבלים אין להוציא ע"י סימנין
דה"ל לא הווי מפקין חפץ מיד
בעלים אי אמו סהדי ואמרי ההוא
חפץ דהאי סימניה והאי סימניה
דפלוני הוא: (ט) **מב"ל** דשייר
דרבנן לר' יהודה. ללאורה משמע
דלרבי יהודה נמי אית ליה דאורייתא

להני שמעתא. דשרי אסור בטביעות עינא: בטביעות עינא דקלא.
שנתן דעמו להכירה בקול ומאצידה לא ילפינן דהתם משום חימוד
המנוון חיישינן דלמא משקר דלמר מר (מכות דף כג.) גול ועריות נפשו
של אדם מתאוה להם ומחמתדן: **סדע.** לטביעות עינא עדיפא:

פלוני דהני סימניה. פלוני הרג את
הפסע ואין אנו מכירין בו מעולם
אלא סימנין קן וכן היו בגופו איסור
של הורג: **טביעות עינא איס לן
בגויה.** ומכירין אנו בו: ואילו איס
ליה. לשליח: **טביעות עינא בגויה.**
שמכירו: **מתני' שיעול אט כולו.**
יחטט אחריו וסתם משנה ר"מ דלמר
(לעיל דף צג.) חטיטה צע"י: אכלו
ואין בו כווס"י. משום דכריה הוא
ומייב בכל שהוא וכדלמרינן במסכת
מכות (דף ג"ג.) אי אשת מודים לי
בזוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב
למרו לו מפני שהיא כבדיה: אינו
סופג אלא ארבעים. דאינו נוהג
אלא בחמת: **גמ' נר פיולי.** כן
שמו: **גאים ליה.** כרבי יהודה לא
היה מחטט אלא גומם מלמעלה:
אמר ליה לא פירסת. לא צע"ה ולא
בשעת אני חושדך: **ידורי לך.**
לעשות כן כרבי יהודה אורי לך:
ומאי דשייר דרבנן לר"מ. דמדרבנן
הוא דבעי רבי מאיר חטיטה: **שעל
הכף.** דאע"פ שהגיד ארוך אין
אסור אלא מה ששוכב על הכף:
כף. גשר הסובב את הקולית ודבוק
לעצם ארוך הארוך שוכב מקלמו
על גבי אודו צער: **אמר רב פפא
כתנאי.** כדמפרש ואולי דרבנן אית
לכו דשמואל ורבי יהודה לית ליה
דשמואל: (ט) סתם אכילה בכוסית:
ורבנן

כמאן אורי ליה אלא אמר רב ששת מאי דשקל בר פיולי דאורייתא (ט)
ומאי דשייר דרבנן לר"מ דאי רבי יהודה אפילו מדרבנן שרי: **האוכל**
מגיד הנשה [וכו']: אמר שמואל ילא אסרה תורה אלא שעל הכף
בלבד שנאמר יעל כף הירך אמר רב פפא כתנאי (ט) אכלו ואין בו כזית
חייב רבי יהודה אומר עד שיהא בו כזית מ"ט דרבנן (ט) בריה (בפני עצמה) היא
דרבנן ולר"מ הוי דאורייתא כל כמה שאוסר רבי יהודה כדלמנן בסמוך דשקל דאורייתא לר"מ
נראה לומר כן דאם כן הווי שלשה מחלוקות דאורייתא דר' יהודה פליג אההוא מנא דלמר לא אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד כדלמר
בסמוך ולא מסתברא לומר כן דבשלמא רבי יהודה ומ"ק דידה פליגי דגרש דעל כף הירך כדשמואל אלא רבי מאיר ורבי יהודה דמאי פליגי
וה"ל ומנא לן דשקל בר פיולי דאורייתא לר"מ דילמא כבר ר' מאיר דלא אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד וליכא אלא שני מחלוקות ויש
לומר כיון דמחמיר ר' מאיר בחטיטה לא מסתברא דמיקל דאורייתא טפי מדרבי יהודה ותנא קמא דר' יהודה דאי אין מחמיר בחטיטה
כיון דמיקל דאורייתא וה"ל והא שמואל כבר כר' מאיר דלמר ליה חות ביה טפי וקאמרינן לקמן דשמואל קאמר לההוא שמעתא דלא
אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד ויש לומר דשמואל אליבא דתנא דממתינן דלמר אכלו ואין בו כזית חייב קאמר ולא אסרה תורה כו'
וליה לא סבירא ליה וכה"ג אמר שמואל בפרק אלמנה ניזונת (מכות דף ק"ט.) דמציאת אלמנה לעזמה ויהיו כאנשי יהודה כדמוכח התם
וצפרק נערה שנתפתתה (שם דף ק"ז.) שמעינן ליה לשמואל שפוסק בהדיא דהלכה כאנשי גלילי: **צריך שיטול את בורו.** לענין חטיטה
סתם כר' מאיר ולענין דנאמנים סתם כרבי יהודה לעיל (דף פ"ט.) דקתני וחכמים אומרים נאמנים: **מאי טעמא דרבנן בריה היא.**
וצסקו פירקין (דף ק"ב.) נמי אמרינן כי האי גוונא אכל כפור טהורה בחייה בכל שהוא דמיתתה בכזית אכל כפור טהורה בין בחייה בין במיתתה
בכל שהוא דלכך מן החי ועוף טמא חשיבא ליה זרייה וה"ל מאי שנה דלכך מן החי ועוף טמא וגיד ושך חשיבי טפי בריה מנבלה טהורה
במיתתה בכזית ולא חשיבא בריה וכן טבל לא חשיב ליה רבנן בריה בכזית (דף ק"ג.) ויש לומר דהיינו טעמא דהני דכי אמר רחמנא לא תאכל
גיד ולא תאכל עוף טמא וכן באצר מן החי כאלו פירש בין גדול ובין קטן דכולו מיקרו גיד ועוף וצלבד שהיו שלמים אכל נבלה חמיה
נמי משמע וכל וכן טבל דאי הוה כמיז אלא תאכל חטה של טבל אז הוה חטא דמיתתה דלמר אכלו ואין בו כזית חייב קאמר ולא אסרה תורה כו'
מזינו באוכל כל שהו חשיב ופריך ולא והרי מפרש פירוש שזועה שלא אוכל כל שהוא ומשני מפרש נמי בכריה דמי משמע דטעמא דכריה הוי
כאלו פירש הכתוב שלא תאכל בין גדול ובין קטן וה"ל דתנן בפרק אלו הן הלוקין (מכות י"ג.) כמה יאכל מן הטבל ויהיה חייב ר' שמעון אומר
בכל שהוא וחכמים אומרים בכזית אמר להם ר"ש אי אשת מודים בכולל נמלה כל שהוא שחייב אמרו לו מפני שהיא כבדיה אמר להם אף
חטה כבדיה ומסיק בגמרא (דל"ש כל שהוא למכות אפילו קמח ולרביהם דרבנן קאמר אדור לי מיהת דחטה אשת כבדיה בכל שהוא
ורבנן בריית נשמה חשיבא דחטה לא חשיבא והשתא קשה הרי גיד ואכר מן החי דחשיבי בריה אלמא לא תליא מילתא דבשמה אפילו הוה נשמה
בחטה לא חשיבא בריה כדפרישית דלא דמי למפרש דלא תאכל טבל כמיז ולא כמיז לא תאכל חטה של טבל ונראה לפרש דרבנן לדברי
ר"ש קא חמדי ליה לדידן אפילו הוה חטה נשמה לא חשיבי ליה כמיז דלא דמי למפרש כדפרישית אלא לדידן דחשבת ליה בריה אלמא לית
לך טעמא דמפרש מ"מ לא דמי לנמלה דלנמלה איכא נשמה וקשה היכן מזינו כוה שמשיבין טעם לדבריו והם עצמם אינם סוברין שיהיה
הדבר תלוי בנשמה וי"ל דכי האי גוונא אשכחן בפרק התערוכת (יבמות ע"ו.) דתניא אצרי תמימים שנתערבו באצרי בעלת מוס ר' אליעזר
אומר יקרבו ורואה אי את צער בעלת מוס כאלו הם עמים ותיבא לא יקרבו ועי"כ ר' אליעזר גופיה לית ליה האי טעמא דהא ברובע וברבע
מודה דלא יקרבו ולא קאמר רואה אי אתם כאלו הם עמים אלא עיקר טעמא דמפרש בגמ' מוס צם לא ירלו ה"ל ע"י תערוכות ורלו ולדבריהם
דרבנן קאמר להו כדלמר התם ומיהו שם מיושב יותר דמתוך כבדיה אמר כן הגמרא אכל צפרק בתרא דמכות (דף ק"ג.) מי דוחק הש"ס
לומר דרבנן משיבין תשובה לר"ש לדבריו מה שאין סוברין כיון דאינו לא במשנה ולא בצרייתא וה"ל ור"ש דחשיב חטה בריה היאך תרומה
עולה בקמ"ח הא אמרינן לקמן (דף ק"ג.) דכריה לא בעלה גבי גיד וכי תימא דהתם היינו טעמא דכשנולד נולד האיסור עמו כמו גיד ושליש
ואכר מן החי ועופות טמאים אכל תרומה מותר עד שימרח אכתי ועלה וכלאי הכרס לא ליטעלו. [ועי"ע מוס' יבמות ע"ב. ד"ה וליבעול:]

(א) [עין מוס' ברכות דף
נ רשע ע"ל] (ב) גיטין כ"ג.
ויע"ש דרב יוסף מקשה
קושא זו היאך סומא וכו'.
(ג) [ג"ל כי מרין] (ד) לעיל
פ"ב: א"ל (ה) לעיל א"ל.
(ו) [למקן ק. קט"ו.] (ז) כ"ה
טעף: חייב. (ח) [עין
לע"ב.] (ט) [עין במשפטי
הש"ס על דבור זה].
(י) [ועי"ע מוס' גיטין ל"ג.
ד"ה הא מנין.] (יא) [שם דף
י"ג.] (יב) [ועי"ע ד"ה אורי].

תורה אור השלם

1. על פי לא יאכלו בני
ישראל את גיד הנשה
אשר על פה הירך עד
היום הזה כי גנע בפה
ירך יעקב בגיד הנשה:
בראשית לב

גליון הש"ס

ת"ה פלניא (בסו"ד)
דפלניא הוא. עין צ"מ ע
ע"פ מ"ה א"ת:

הגהות הב"ח

(א) אלא אמר רב שם
וכו דאורייתא לר"מ ומאי
דשיר: (ב) תוס' ד"ה ולא
וכי טביעות עינא היינו
בטביעות עין גמור וכל
הני: (ג) ד"ה פלנא וכו'
וי"ל דל"ד דשטר:

מוסף רש"י

אכל מזה כזית ומה
כזית. משני גיד הנשה
של שתי יריות של כזית
אחת (לעיל פ"ב.) משל ימין
ומשל שמאל (לעיל פ"ב.)
ר' יהודה אומר אינו
סופג אלא ארבעים.
ר' יהודה לטעמיה דלמר
(לעיל פ"ב.) אינו טוב אלא
בזאת (לעיל פ"ב.) אכלו.
גיד שלם, ואין בו כזית
חייב. כאלו נמלה כל
שהוא, שהוא חייב משום
דכריה הוא וחשיב איסור
(לעיל פ"ב.).